



2 septembrie, ora 16.30

Generozitate prin muzică

27 august - 24 septembrie 2023
festivalenescu.ro

Program

CONCERTELE DE LA ATENEU

Ateneul Român

ORCHESTRA DE CAMERĂ DOGMA

MIKHAIL GUREWITSCH concertmaestru și director artistic

ALEXANDRA SEGAL pian, câștigătoarea Concursului Internațional George Enescu 2022

MARIA MARICA vioară, câștigătoarea Concursului Internațional George Enescu 2022

Buciu Cristiane II

Mendelssohn Concertul în re minor pentru pian, vioară și orchestră de coarde MWV 04

Allegro / Adagio / Allegro molto

Barber Serenada pentru orchestră de coarde op. 1

Un poco adagio – Allegro con spirito / Andante con moto / Dance. Allegro giocoso

Britten *Simple Symphony*

Boisterous Bourrée / Playful Pizzicato / Sentimental Sarabande / Frolicsome Finale

Gurewitsch *Lifebyrith* – simfonie de cameră în patru părți (primă audiție)

Dan Buciu (n. 1943): Cristiane II

Cuvântul autorului: „Lucrarea se numește Cristiane, a luat Premiul Academiei Române cu niște ani în urmă și este concepută pentru coarde, suflători și percuție (10 instrumentiști). Problema ivită este aceea că piesa trebuia adaptată la formația exclusiv de coarde DOGMA, care cuprinde 16 instrumentiști (5/4/3/3/1). Realizarea nu a fost doar o simplă reorchestrare, întrucât noua piesă (care se numește CRISTIANE-2) este mai lungă cu 70 de măsuri (228 în loc de 164) și au fost aduse și modificări importante textului muzical. Denumirea lucrării a plecat de la ideea de „cristiană”, termen care în schi sau snowbord semnifică „viraj”, un viraj pe diverse pante sau pe tipuri diferite de zăpadă. Ascultătorul se va feri însă să facă asocieri „sincretice”, „mecanice” ci va încerca să intre în jocul imaginar al unduirilor. Până la urmă muzica nu transmite o imagine vizuală concretă ci o „stare”, un sentiment mai greu de definit în cuvinte. Dacă am reușit acest lucru, asta o va decide fiecare spectator prezent la această primă audiție absolută”.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809 –1847): Concertul în re minor pentru pian, vioară și orchestră de coarde, MWV 04

Dublul concert în re minor pentru pian și vioară a fost compus în anul 1823 pe când Mendelssohn avea doar 14 ani. Materialul muzical a suportat varii influențe ale compozitorilor din epocă precum și din repertoriului iluștrilor profesori cu care tânărul a studiat. Cele câteva audiții ale lucrării la Berlin s-au bucurat de succes, dar, la fel ca și în cazul Concertului pentru pian scris în 1822, și acesta a rămas nepublicat în timpul vieții compozitorului. În 1999 s-a tipărit o ediție critică și lucrarea a intrat masiv în repertoriul solistic, ea stârnind interesul și pentru faptul că sunt destul de puține concerte pentru mai multe instrumente soliste. Partea I-a este scrisă în forma de sonată, prima temă având drept caracteristică o pronunțată tratare contrapunctică, în timp ce tema a II-a este foarte lirică. Parcursul formal face excepții de la cel clasic, discursul fiind întrerupt de cadențe mai mici, de tip recitativ și de unele de mare întindere în care soliștii se desfășoară pe pasaje dificile de virtuositate. Partea a II-a este tripartită (ABA); tema enunțată de orchestră, foarte frumoasă, are trăsăturile celor din ciclul *Cântece fără cuvinte* pe care îl va scrie șase ani mai târziu. Soliștii evoluează ornamentând temele iar în secțiunea mediană vioara preia tema principală. Reluarea secțiunii A revine tot orchestrei. Partea a III-a este un Rondo în care pianul introduce tema principală însoțită de salturi dificile în bas. Urmează pasaje de virtuositate până la apariția unei noi teme cu aspect de coral de sorginte bachiană, continuând apoi cu o serie de tratări în diferite tonalități, întregul parcurs formal desfășurându-se sub marca unei virtuozități extreme.

Program

Concertul are trăsăturile romantismului timpuriu: interesul reactualizat pentru stilul baroc, forme clasice perfecționate, îmbogățite, pătrunse de suflul unui adevărat romantism în conținutul muzical al temelor.

Samuel Barber (1910–1981): Serenada pentru cvartet sau orchestră de coarde op.1

Serenada a fost compusă în 1929 la frageda vârstă de 18 ani și are calitățile unui opus gândit și scris de un tânăr talentat aflat la pragul trecerii spre afirmarea unui drum propriu. În anumite privințe lucrarea este conservatoare, rădăcinile ei provenind din Romantismul târziu de tip central-european cu forme clasice și stricte. În această mică serenadă există totuși ceva misterios, tragic chiar, sămânța unei expresii foarte personale din care va înflori muzica sa de mai târziu a compozitorului. Barber a transformat versiunea originală pentru cvartet într-una pentru orchestră de coarde și contrabas, fapt care i-a sporit mult popularitatea.

Prima parte are o mică Introducere care atrage atenția prin limbajul armonic specific începutului de secol. Opusul surprinde prin lirismul melancolic din intervenția violoncelului, fraza asimetrică și viteza cu care se mișcă înlanțuirile armonice care imprimă instabilitate și senzația de capriciu. *Allegro*-ul propriu-zis este foarte legat de Introducere atât din punct de vedere tonal cât și tematic, și este construit într-o formă de sonată generoasă și elegantă, care surprinde prin dinamismul desfășurării și ritmurile încrucișate. Repriza este prescurtată: se renunță în mod ciudat la tema a II-a, dar se amplifică dimensiunea celei dintâi, fapt care conduce spre un punct culminant a cărui forță este susținută de o puternică augmentare ritmică. Partea a doua este un mic „siciliano”- rondo, care adâncește atmosfera sumbră a începutului și care în secțiunea centrală folosește ritmuri specific brahmsiene mai ales în canonul care ia naștere din dialogul vioară-violoncel. Finalul se desfășoară alert și este singura parte mai veselă a lucrării, datorită jocului ritmic rapid și a dinamismului modulațiilor. Secțiunea centrală, mai lirică readuce unele sonorități ale începutului.

Benjamin Britten (1913 –1976): Simfonia Simplă op.4

Această lucrare – care a fost concepută pentru orchestră de coarde (cu contrabas) dar și pentru cvartet – a fost scrisă în trei luni (dec.1933-febr.1934) împrumutând material tematic din lucrări proprii, scrise cu mult timp înainte. Britten a manifestat o precocitate muzicală ieșită din comun, la 14 ani „catalogul” operei sale cuprindea 100 de numere, cu precădere cântece și piese pentru pian. Dezvoltarea temelor ce compun Simfonia este în multe cazuri nouă, totuși există mari porțiuni care sunt preluate în totalitate din piesele timpurii, bineînțeles orchestrate pentru coarde. Din punct de vedere formal, cele 4 mișcări ale opusului se desfășoară cu aproximație pe scheme în miniatură și relații tonale clasice. Părțile extremele în formă de sonată – un bourrée și un final – încadrează un scherzo Pizzicato și o mișcare lentă (Sarabandă). Lucrarea se caracterizează prin mult umor și o tendință neoclasică, dat fiind că dansurile sunt preluate din suitele Barocului. Partea I, viguroasă, este în formă de sonată dar scriitura sugerează și texturi contrapunctice neo-baroce. Partea a II-a este un scherzo clasic, cu o secțiune Trio clar definită, dar în spirit evocă tot un dans baroc, o gigă. Partea a III-a are sonoritatea unui cântec popular britanic a cărui temă intră în contrast cu ritmul sarabandei. Finalul se desfășoară în atmosfera unui joc fericit, drăgălaș, totuși foarte organizat. Armonia și metrul sunt supuse încontinuu unor întorsături și schimbări bruște. Toate acestea conduc spre un final rafinat, totuși amplu.

Mikhail Gurewitsch (n.1975): Simfonia de cameră pentru orchestră de coarde (2023) p.a.

Lucrarea este scrisă pentru Festivalul „George Enescu”. Titlul *Lifebyrinth* reprezintă un joc de cuvinte al cărui înțeles se dezvăluie de la sine.

Orchestra

Mikhail Gurewitsch a fondat **Orchestra de Cameră Dogma** în 2004, în timp ce era vioara întâi a Orchestrei de Cameră Baden-Württemberg / *Sedici*. Muzicieni tineri, cu succes internațional, se reunesc sub îndrumarea lui Mikhail Gurewitsch pentru a îmbina noi interpretări ale muzicii clasice cu aranjamente de concert moderne.

Prezentarea lor nu are o estetică încântătoare, galopantă, cu haine frumoase și costume dichisite, care oferă adesea o imagine falsă a muzicii clasice. Dogma se străduiește să creeze noi modalități de repetiție și interpretare, la fel cum au făcut toți muzicienii din diferite perioade ale istoriei muzicale. Ei dezvăluie conținutul intelectual și emoțional al muzicii dintr-un punct de vedere modern și îl transmit publicului ca un proces captivant – acesta este stilul unic al orchestrei.

Numele orchestrei derivă din acest mod de gândire. Provine din manifestul *Dogma 95*, care a fost publicat de un grup de regizori internaționali de film conduși de Lars von Trier în 1995. Manifestul lor a fost un protest împotriva naturii tot mai nerealiste a cinematografiei, dominată de efect și sofisticare tehnică, și a luptat împotriva previzibilității sale dramatice.

Orchestra se consideră un grup omogen de muzicieni care împărtășesc aceleași idei muzicale, dar și ca un ansamblu de soliști care interacționează. Membrii sunt încurajați să-și exprime propriile personalități. Tensiunea dintre impulsul solo și spiritul de echipă ia naștere. Rezultatul poate fi asemuit cu o recoltă artistică. Această dinamică se intensifică în continuare prin faptul că orchestra cântă mereu în picioare. Orchestra de cameră Dogma apreciază diversitatea în repertoriul său. Acesta include nu doar muzică barocă, clasică și romantică, ci și opere ale compozitorilor contemporani, precum și compoziții proprii ale orchestrei.

Dogma interacționează cu publicul prin Mikhail Gurewitsch, care îndrumă și, totodată, se adresează persoanelor prezente în sală, pe tot parcursul concertului. El oferă o punte de legătură între scenă și public și îi încurajează pe cei din sală, nu numai să „observe” din exterior și să „consume”, ci să aprecieze experiența muzicală ca un dialog care continuă adesea între muzicieni și public, după concert.

Orchestra, în anii existenței sale, a dezvoltat o rețea în continuă creștere de fani și s-a transformat într-unul dintre cele mai cunoscute ansambluri europene tinere de muzică de cameră. Pentru CD-ul lor, *The Shostakovich Album*, Orchestra de Cameră Dogma a primit, deja pentru a doua oară, prestigiosul premiu ECHO Klassik. Pentru înregistrarea lor live, *Mozart/Schubert Symphonies*, au câștigat Premiul OPUS Klassik în 2019.



Concertmaestru

Născut în 1975, **Mikhail Gurewitsch** a primit primele lecții de vioară la Școala de Muzică a Conservatorului Rimsky-Korsakov din Sankt Petersburg și a studiat acolo după absolvirea liceului. După finalizarea examenelor de absolvire, a urmat Universitatea de Muzică Detmold, unde și-a completat studiile. El și-a susținut recitalul de absolvire în cadrul sesiunii de masterclass condusă de Thomas Christian.

De la o vârstă fragedă, Mikhail Gurewitsch a oferit spectacole ca invitat la diverse festivaluri europene, inclusiv la Festivalul Telemann din Eisenach, festivalul „Praga Tânără” și „Întâlnirile muzicale” din Köln. Au urmat numeroase spectacole solo și de cameră pentru artist, care l-au dus în cele mai prestigioase săli de concert europene (inclusiv Filarmonica din Sankt Petersburg, Gewandhaus din Leipzig, Filarmonica din Köln, Opera din Frankfurt, Tonhalle din Zurich și Schloss Elmau).

În același timp, colaborările sale cu diverse orchestre de cameră și simfonice au jucat un rol cheie în viața sa artistică. A cântat ca solist cu Orchestra Filarmonică Nouă din Köln, Orchestra Europeană de Cameră pentru Tineret, Orchestra Simfonică din Sankt Petersburg, Filarmonica Germaniei de Nord-Vest și Orchestra „I Sedici”, în care a fost și vioara întâi timp de câțiva ani.

În 2004, Mikhail Gurewitsch a fondat Orchestra de Cameră Dogma. În următorii ani, metoda modernă a orchestrei de a face muzică și designul inovator al concertelor au ajutat-o să devină una dintre cele mai renumite tinere ansambluri de cameră europene. Dogma a primit prestigiosul premiu Echo Klassik în 2014, deja pentru a doua oară.



Solistă

„Interpretarea uluitoare a **Alexandrei Segal** nu ne-a lăsat niciun dubiu privind cine va fi viitoarea câștigătoare. A fost o interpretare extraordinară de virtuoasă și plină de vitalitate, impresionând atât prin inteligență, cât și prin putere, demonstrând că ea stăpânește perfect nu numai instrumentul său, ci și relația cu orchestra.” - Bachtrack

Câștigătoare a premiului întâi la renumitul Concurs Internațional de Pian George Enescu și laureată a numeroase concursuri internaționale, pianista israeliano-ucraineană Alexandra Segal se bucură de o

carieră activă, susținând concerte în SUA, Germania, Franța, Italia, Spania, Elveția, Suedia, Israel, România, Austria, Polonia, Croația, Ucraina și nu numai. A concertat în mai multe locații notabile, precum KKL Luzern, Ateneul Român, Filarmonica din Kiev, Muzeul de Artă din Tel Aviv, iar concertele sale au fost difuzate în direct la posturile naționale de radio și televiziune din România (TVR), Israel (Kan Kol HaMusica) și Ucraina (NSTU).

Alexandra a concertat cu Orchestra Filarmonicii George Enescu, Orchestra Simfonică din Ierusalim, Orchestra Simfonică din Haifa, Orchestra de Cameră din Kiev, Orchestra Filarmonicii din Donețk, Orchestra Filarmonicii din Pitești, Orchestra de Cameră L'Appassionata, Orchestra Filarmonicii „Mihail Jora” din Bacău, Orchestra Simfonică Raanana și Orchestra Simfonică a Școlii de Muzică Buchmann-Mehta sub bagheta lui Avi Ostrowsky, Yoav Talmi, Kensho Watanabe, Vag Papian și nu numai.

Alexandra s-a născut în Kiev, Ucraina, în 1995. Și-a început studiile de pian cu Natalie Tolpygo. A obținut diploma de licență la Școala de Muzică Buchmann-Mehta cu Tomer Lev și diploma de masterat la Universitatea de Muzică Franz Liszt din Weimar, Germania, cu Balazs Szokolay. În prezent își finalizează studiile la Universitatea de Muzică și Artă Interpretativă din Graz cu Milana Chernyavska.



Solistă

Maria Marica s-a născut la Cluj-Napoca, România, într-o familie de muzicieni și a început să studieze vioara la vârsta de șapte ani. A studiat cu Vasile Socea și Nicușor Silaghi în orașul natal și în prezent lucrează cu David Grimal (vioară) și Krzysztof Chorzelski (muzică de cameră) la Hochschule für Musik Saar, Germania.

Câștigătoare a Concursului Internațional George Enescu 2022 și a Concursului New Hope Grand Prix Cluj-Napoca 2022, Maria a susținut recitaluri și concerte atât în România, cât și în Franța, Italia, Germania și Statele Unite.

A concertat în formule camerale alături de muzicieni renumiți, precum Gary Hoffman, Diemut Poppen, Claire Désert, Marc Coppey, Philippe Cassard, David Grimal, Frans Helmerson, Boris Brovtsyn, Sergey Malov, Victor Julien-Laferrière și Solenne Païdassi, cântând în festivaluri precum Les Dissonances Chamber Music Series, Les Rencontres Clés, Lumières d'Europe Academy and Chamber Music Festival.

Este membră a Ansamblului Les Dissonances și a fost, de asemenea, membră a Orchestrei Române de Tineret, alături de care a avut șansa să concerteze în săli precum Musikverein Viena, Elbphilharmonie Hamburg, Filarmonica din Paris, Konzerthaus Berlin.

A participat la cursuri de măiestrie susținute de Leonidas Kavakos, Nora Chastain, Mihaela Martin, Rosanne Philippens și Gabriel Croitoru. În 2021 a participat la Cursurile de Vioară de la Kronberg, unde a studiat cu Kolja Blacher și Gerhard Schulz. În perioada 2014-2016 și în 2019 a făcut parte din programul Interferențe al Festivalului SoNoRo, unde a lucrat cu Diana Ketler, Thorsten Johanns și Alexander Sitkovetsky, iar în 2015 a participat la Programul Young Performers al Festivalului Music@Menlo din California, SUA, unde a studiat cu Clive Greensmith, Erin Keefe, Arnaud Sussmann, membri ai Cvartetului Escher și ai Cvartetului Dover.

Maria a fost susținută în trecut de Fundația Constance et Andrei Rhoe și de MOL România, în prezent fiind susținută financiar printr-o bursă Deutschlandstipendium și cântă pe o vioară August Sébastien Philippe Bernardel (1845).

